

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătorei Cimișlia din 04 februarie 2013, Roman Iurie a fost achitat de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

2. In fapt, instanța de fond a constatat că inculpatul Roman Iurie este bănuیت că într-o zi din luna august 2009, sub pretextul de a perfecta pașaportul român, a dobândit ilicit de la Bleah Filip, în încăperea barului „Exotica” din or. Cimișlia, 1800 euro pe care le-a însușit, cauzând părții vătămate o pagubă materială, care conform cursului oficial al Băncii Naționale ale Moldovei constituiau 28.753,38 lei, ce se estimează la 1437,66 unități convenționale.

Tot el, într-o zi din luna august 2009, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere sub pretextul de a perfecta pașaportul român, a dobândit ilicit de la Darie Ion, în încăperea barului „Exotica” din or. Cimișlia 3400 euro, pe care le-a însușit, cauzând părții vătămate pagubă materială, care conform cursului oficial al Băncii Naționale ale Moldovei constituiau 54.311,94 lei, ce se estimează la 2715,59 unități convenționale.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate de organul de urmărire penală în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, ca dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșite în proporții mari.

Inculpatul a declarat în fața instanței că din anul 2000 este cetățean al României, personal a depus documentele pentru redobândirea cetățeniei și cunoaște procedura. În anul 2009 la el s-au adresat și părțile vătămate, cărora le-a explicat în ce mod e necesar de a proceda, ce documente e necesar de a deține pentru ale depune la ambasadă. De la ei bani n-a luat, n-a acumulat documente și n-a depus dosarele lor la ambasadă. În anul 2011, în calitate de șofer a plecat la Iași împreună cu Darie Ion, care dorea să urgenteze procesul de redobândire a cetățeniei române.

Partea vătămată Darie Ion în ședința de judecată a declarat, că pe parcursul timpului a apărut necesitatea de a pleca la ambasadă în România pentru perfectarea unor documente pentru care inculpatul a mai cerut bani. Acest fapt, l-a indignat, obligațiunile asumate inculpatul nu le-a îndeplinit, din momentul transmiterii banilor a trecut mult timp, iar inculpatul a cerut bani adăugător. Din aceste motive a cerut de la el să-i restituie suma de 3450 euro. Inculpatul s-a ocupat de problema redobândirii cetățeniei României pînă la faza depunerii jurămîntului.

Partea vătămată Bleah Filip în ședința de judecată a declarat că inculpatul i-a spus, că serviciile pentru redobândirea cetățeniei costă 1800 euro. El i-a transmis 1000 euro, peste o săptămînă încă 800 euro. După aproximativ un an a primit o scrisoare pe care i-a arătat-o inculpatului și dînsul i-a spus că trebuie să plece la Cahul pentru a depune jurămîntul. A mai cheltuit 400 euro. La ambasada României a prezentat documentele, ce au fost perfectate de către inculpat. Consideră că Roman Iurie trebuie să-i restituie doar 1000 euro.

Instanța a statuat că latura subiectivă a excrocheriei se manifestă prin vinovăție sub formă de intenție directă, pentru calificarea faptei pe art. 190 Cod penal este obligatorie stabilirea scopului special – a scopului de cupiditate, primirea bunurilor cu condiția unui angajament poate fi calificată ca excrocherie

doar în cazul în care făptuitorul face promisiuni false, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul de a le sustrage și nu avea intenția să-și onoreze angajamentul asumat.

În ședința de judecată părțile vătămate au confirmat faptul că l-au împuternicit pe inculpat să se ocupe de acumularea, legalizarea documentelor necesare, inculpatul s-a ocupat de depunerea dosarelor pentru redobândirea cetățeniei României. Este notoriu faptul că astfel de servicii la organele abilitate se efectuează contra plată.

Reieșind din depozițiile părților vătămate între ei și inculpat a fost de fapt încheiat un contract civil sinalagmatic.

Instanța a conchis că declarațiile părților vătămate sunt subiective și insuficiente pentru a fi puse la baza unei sentințe de condamnare, ele nu se confirmă prin alte probe obiective.

Temeiul aplicării răspunderii penale pentru escrocherie apare în cazul imposibilității apărării drepturilor subiective prin mijloacele justiției civile, subiecții raportului juridic fiind egali în drept, există posibilitatea restabilirii valorii lezate pe calea acțiunii civile. Sub incidența legii penale intră doar încălcările care demonstrează rea-voința, fraudă, malversațiunea, acestea din urmă n-au fost dovedite în ședința de judecată.

Potrivit art. 8 Cod de procedură penală, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri, toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate se interpretează în favoarea inculpatului.

3. Procurorul a declarat apel, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 190 alin. (4) Cod penal la 7 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa “*anumite funcții*” sau de a exercita “*o anumită activitate*” pe un termen de 3 ani.

Apelantul a invocat că instanța de fond nu a apreciat probele prezentate de către părți în proces, limitându-se, în partea descriptivă a sentinței, de a reda declarațiile părților vătămate, ale martorilor și a califica depozițiile martorilor audiați în proces ca subiective. Mai mult, adoptând sentința de achitare și bazându-se exclusiv pe declarațiile inculpatului, instanța nu a dat nici o apreciere declarațiilor ultimului.

Vinovăția inculpatului a fost dovedită pe deplin în cadrul ședinței de judecată prin dovezile prezentate, însă instanța nu le-a luat în considerare.

Sentința în cauză nu va realiza restabilirea echității sociale și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2013, apelul a fost admis, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Roman Iurie a fost condamnat în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, la 7 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții cu răspundere materială pe un termen de 3 ani.

Instanța de apel a constatat că Roman Iurie, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, într-o zi din luna

august 2009, sub pretextul de a perfecta pașaportul român, a dobândit ilicit de la Bleah Filip, în încăperea barului „Exotica” din or. Cimișlia, 1800 euro pe care le-a însușit, cauzând părții vătămate pagubă materială, care conform cursului oficial al Băncii Naționale ale Moldovei constituiau 28.753,38 lei, ce se estimează la 1437,66 unități convenționale.

Tot el, prelungind acțiunile sale criminale, într-o zi din luna august 2009, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere sub pretextul de a perfecta pașaportul român, a dobândit ilicit de la Darie Ion, în încăperea barului „Exotica” din or. Cimișlia, 3400 euro pe care le-a însușit, cauzând părții vătămate pagubă materială, care conform cursului oficial al Băncii Naționale ale Moldovei constituiau 54.311,94 lei, ce se estimează la 2715,59 unități convenționale.

Instanța de apel a statuat că: *“cererea de apel declarată de acuzatorul de stat urmează a fi admisă din alte motive, inclusive din oficiu, cu casarea sentin-ei...”*.

Astfel, vina inculpatului a fost dovedită prin înscrisurile cercetate de instanță și anume: copia listelor persoanelor care solicită redobândirea cetățeniei române cu menținerea domiciliului în străinătate, copia referințelor cu privire la dosarele cu privire la redobândirea cetățeniei române a cet. Darie Ion și Bleah Filip, copia informației parvenite lui Darie Ion privind aprobarea cererii de redobândire a cetățeniei române, copia cererii de redobândire a cetățeniei române și declarația de aprobare a redobândirii cetățeniei române a părților vătămate, proces-verbal de confruntare din 17.07.2012, petrecut între Roman Iurie și partea vătămată Darie Ion, proces-verbal de confruntare din 27.07.2012, petrecut între Roman Iurie și Grădinar Alexandru, proces-verbal de confruntare din 14.09.2012, petrecut între învinuitul Roman Iurie și partea vătămată Darie Ion, proces-verbal de confruntare din 18.09.2012, petrecut între învinuitul Roman Iurie și partea vătămată Bleah Filip.

Instanța a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. art. 190 alin. (4) Cod penal, ca dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, săvârșită în proporții mari, indicînd că versiunea inculpatului a fost combătută prin declarațiile părților vătămate și a martorilor, or declarațiile acestora coroborează cu restul material probatoriu administrat de partea acuzării, mai mult ca atît, părțile vătămate și martorii au depus declarații sub jurămînt fiind avertizați de răspundere penală în baza art. 312 – 313 Cod penal.

5. Inculpatul a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurentul a invocat că decizia instanței de apel este ilegală și nefondată, bazată pe interpretarea eronată a legii, cu aprecierea subiectivă și unilaterală a probelor, adoptată cu încălcări procesuale.

Contrar prevederilor art. 8 alin. (3) și 24 alin. (2) Cod procedură penală, instanța de apel, manifestindu-se în favoarea acuzării, și-a întemeiat sentința pe presupuneri, iar dubiile în probarea învinuirii, care n-au fost posibil de înlăturat în condițiile legii, au fost interpretate în defavoarea inculpatului.

Instanța de apel și-a întemeiat decizia numai pe declarațiile părților vătămate și a interpretat eronat declarațiile martorilor, fără aprecierea probelor din punct de

vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu - din punct de vedere al coroborării între ele.

Doar declarațiile părților vătămate nu pot fi puse la baza acuzării inculpatului din cauza că ele se bazează pe dorința de a estorca de la acesta mijloace bănești, pentru a-și restitui cheltuielile suportate de ei cu terțe persoane la perfectarea actelor pentru redobândirea cetățeniei române. Probe directe sau indirecte care ar confirma declarațiile lor nu sunt. La moment părțile vătămate sunt cetățeni ai României, dețin pașapoarte românești, pe care le folosesc la plecări în Italia.

Nu este constatat că partea vătămată Bleah Filip a fost legal citat în instanța de apel.

La fel, nu este dovedit în niciun fel că inculpatul ar fi primit bani de la părțile vătămate pentru acțiunile incriminate, cât și dovedirea că aceste fapte au avut loc.

În drept recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 5), 8) Cod de procedură penală - partea vătămată, Bleah Filip, n-a fost legal citată în instanța de apel, în acțiunile inculpatului lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.190 alin. (4) Cod penal.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 424 alin. (2), 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția. Instanța de recurs ester în drept să judece cauza și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnatului.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, se reține că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

Conform art. 24 alin. (2), (4), 26 alin. (3), 101 alin. (1), 325 alin. (1), 385 alin. (1) pct. 1), 394 alin. (1) pct. 2), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii. Părțile în procesul penal își aleg poziția, modul și mijloacele de susținere a ei de sine stătător, fiind independente de instanță, de alte organe ori persoane. Sarcina prezentării probelor învinuirii îi revine procurorului. Rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. Fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. La adoptarea hotărârii instanța este obligată să soluționeze chestiunea dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul prin rechizitoriu. Partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit jurisprudenței naționale și CtEDO, avînd în vedere dispozițiile art. 6 din CEDO, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărîre de condamnare bazîndu-se exclusiv pe dosarul din prima instanță în temeiul căruia inculpatul fusese achitat. Instanța de apel urmează să procedeze la o nouă audiere a anumitor martori ai acuzării solicitați de părți (*hotărîrile CEDO Popovici împotriva Moldovei din 27 noiembrie 2007, §72, și Dănila împotriva Romîniei din 8 martie 2007, §62-63*). Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care depozițiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea învinuitului (*hotărîrea CEDO Spînu împotriva Romîniei din 29 aprilie 2008, §60*).

În baza principiului contradictorialității în procesul penal, principiu unanim recunoscut și susținut de jurisprudența CtEDO, sarcina probațiunii în ședințele de judecată în prima instanță și în instanța de apel îi revine acuzatorului de stat, fiindcă funcția acuzării este pusă pe seama procurorului. Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, în hotărîrea Capean contra Belgiei din 13 ianuarie 2005, a constatat că, în domeniul penal, problema administrării probelor trebuie să fie abordată din punctul de vedere al articolului 6 §2 și e obligatoriu, *inter alia*, ca sarcina de a prezenta probe să-i revină acuzării.

Nerespectarea jurisprudenței CtEDO și încălcarea prevederilor art. 24 și art. 26 din Codul de procedură penală, care îl obligă pe acuzatorul de stat, după o hotărîre de achitare pronunțată de prima instanță, să prezinte în ședința de judecată anumite probe în susținerea acuzațiilor penale aduse inculpatului, urmează să fie apreciată ca nesuținere a acuzațiilor penale în privința inculpatului în cadrul examinării apelului declarat împotriva sentinței de achitare.

Ignorarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și încălcarea prevederilor art. 24 și art. 26 din Codul de procedură penală lezează dreptul inculpatului la un proces echitabil, drept garantat de art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Dar, în pofida normelor specificate, a principiului contradictorialității în procesul penal și a jurisprudenței nominalizate, se observă că, conform procesului-verbal al ședinței de judecată a instanței de apel, în cadrul rejudecării cauzei după achitarea inculpatului potrivit regulilor generale, procurorul nu a solicitat să fie cercetate direct și nemijlocit probele concrete ale acuzării (*f. d. 15-20, vol. 2*).

Mai mult, la întrebările abordate de instanță, inclusiv dacă poate fi rejudecată cauza în lipsa părții vătămate Filip Bleah, procurorul a declarat că este posibil, sfidînd faptul că în cauza de pe rol învinuirea este bazată în special pe declarațiile părților vătămate, care au explicat că doar ei sunt ocularii faptelor imputate inculpatului (*f. d. 16 vol. 2*).

Cele expuse denotă faptul că procurorul s-a eschivat să-și exercite în fața instanței de apel sarcina prezentării probelor, adică nu și-a susținut apelul și volumul învinuirii înaintate inculpatului, care a fost anterior achitat de instanța de fond, omițînd legala posibilitate oferită de prevederile art. 414 alin. (1), 419 Cod de procedură penală, de a-și dovedi motivele invocate în apel.

Pe lîngă aceasta, din procesul-verbal al ședinței de judecată și descriptivul deciziei atacate rezultă că instanța de apel, concluzionînd că: “*cererea de apel declarată de acuzatorul de stat urmează a fi admisă din alte motive, inclusiv din oficiu*”, a selectat și cercetat din propria inițiativă, din oficiu, unele probe

examinare de prima instanță, pe care le-a consemnat în procesul verbal al ședinței de judecată, fără a descrie esența probelor scrise cercetate în ședință, fără a cerceta și probele apărării, fără a aprecia fiecare probă separat și toate în coroborarea lor, și le-a pus la baza sentinței de condamnare a inculpatului achitat, fără a se pronunța și asupra circumstanței imputate inculpatului prin rechizitoriu că el a săvârșit faptele incriminate: „*neavînd nicio intenție să-și onoreze angajamentul*” (f.d. 131 vol. 1, f.d. 15-20 vol. 2, pct. 4 din decizie).

În asemenea împrejurări instanța de apel a încălcat principiul contradictorialității procesului penal, deoarece a pronunțat o hotărîre în defavoarea inculpatului în baza probelor învinuirii selectate și cercetate din oficiu, a constatat vinovăția inculpatului în baza aceluiași probe care au determinat-o pe prima instanță să pronunțe sentința de achitare, în cazul în care procurorul nu și-a susținut apelul și volumul învinuirii înaintate inculpatului achitat de instanța de fond, fără a audia din nou o parte vătămată și martorii decisivi ai acuzării, lezînd, astfel, dreptul inculpatului la un proces echitabil, drept garantat de art. 6 din CEDO.

Totodată, prevederile art. 427 Cod de procedură penală oferă posibilitatea contestării prin intermediul recursului ordinar doar a hotărîrilor judecătorești, pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar nu și contestarea acțiunilor sau inacțiunilor procurorului care a participat la judecarea apelului în vederea redresării omisiunilor procesuale comise de el.

În hotărîrea CEDO din 6 aprilie 2010, în cauza Ștefan vs. România, este clar specificat că procurorul are obligația de a reflecta pretenziile erori înainte de pronunțarea unei hotărîri definitive, iar statul este cel care trebuie să-și asume erorile comise de procuror și aceste erori nu trebuie reparate în detrimentul persoanei vizate în procedura în cauză.

Prin urmare, soluția dispunerii rejudecării cauzei pentru examinarea repetată a apelului procurorului potrivit regulilor primei instanțe, în vederea unei eventuale condamnări a persoanei achitate, în cazul în care procurorul nu a susținut în apel învinuirea, după achitarea inculpatului de către instanța de fond, prin invocarea cercetării directe a probelor acuzării, iar instanța de apel a sfidat principiul contradictorialității în procesul penal, ar fi una lipsită de orice suport legal și care ar crea o situație mai gravă pentru persoana în favoarea căreia a fost declarat recurs.

Împrejurările enunțate denotă, în mod concludent, că hotărîrea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, iar apelul procurorului a fost greșit admis de către instanța de apel.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală instanța de recurs admite recursul, casează total hotărîrea atacată și menține hotărîrea primei instanțe, în cazul în care apelul a fost greșit admis.

Circumstanțele nominalizate atestă, astfel, că recursul condamnatului este întemeiat, că erorile de drept comise de instanța de apel impun soluția casării ei și menținerea sentinței instanței de fond, deoarece apelul procurorului a fost greșit admis de către instanța de apel.

7. Conform art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Alexandru Găină, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2013 în privința inculpatului Roman Iurie Ion, deoarece apelul procurorului a fost greșit admis, și menține sentința Judecătoriei Cimișlia din 04 februarie 2013.

Decizia este irevocabilă, pronunțată în ședința publică din 19 noiembrie 2013, ora 09.50.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Iurie Diaconu

Ion Arhiliuc

Nicolae Gordilă

Ghenadie Nicolaev

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE
DISPOZITIV

15 octombrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Petru Ursache,
Judecători Iurie Diaconu, Ion Arhiliuc, Nicolae Gordilă,
Ghenadie Nicolaev,

cu participarea:

procurorului Nicolae Suvac,
avocatului Alexandru Găină,

a judecat în ședință publică recursul ordinar împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2013, declarat de avocatul Alexandru Găină, în numele inculpatului

Roman Iurie Ion, născut la 09 iulie 1963 în s. Ivanovca-Nouă, r-nul Cimișlia, domiciliat în or. Cimișlia, str. Livezilor, 7, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.

Conform art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Alexandru Găină, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2013 în privința inculpatului Roman Iurie Ion, deoarece apelul procurorului a fost greșit admis, și menține sentința Judecătoriei Cimișlia din 04 februarie 2013.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată va fi pronunțată la 12 noiembrie 2013.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Iurie Diaconu

Ion Arhiliuc

Nicolae Gordilă

Ghenadie Nicolaev